

KARLSTADS KOMMUN**KOMMUNLEDNINGSKONTORET**

Remissvar 2022-09-06

Hanna Bäckman,

hanna.backman@karlstad.se

Socialdepartementet

S2022/02635

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.fs@regeringskansliet.se

Remissvar - Vägen till ökad tillgänglighet - delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram - SOU 2022:22

Dnr KS/2022:325 Dpl 32

Sammanfattning

Karlstads kommun har utsetts som remissinstans till slutbetänkandet för *Vägen till ökad tillgänglighet – delaktighet, tidiga insatser och inom lagens ram (SOU 2022:22)*.

Remissen har skickats för tjänsteyttrande från vård- och omsorgsförvaltningen, barn- och ungdomsförvaltningen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Karlstads kommuns synpunkter**En utökad vårdgaranti**

Utrednings utgångspunkt har varit att det även fortsatt ska finnas en vårdgaranti. Trots att denna inte efterlevs enligt gällande bestämmelser anser utredningen att en vårdgaranti är viktig, utifrån tydlighet och förutsägbarhet för patienten men även som ett signalvärde för såväl patienten som vården och dess aktörer.

Karlstads kommun delar denna bedömning och delar även utredningens uppfattning att det är viktigt att vidta åtgärder för att säkerställa att vårdgarantin efterlevs och att patientens rättigheter och möjligheter tydliggörs och informeras tydligt ut till patienten. Även om vårdgarantin inte fungerar ändamålsenligt är det viktigt att ramarna finns kvar och att det är lagstadgad. Det är bra att vårdgarantin anger en tidsangivelse för undersökningen och eventuell behandling men att vårdgarantin inte styr om du ska få vård eller vilken vård du ska få. Vård ska först ges till den som har störst behov av vård.

Karlstads kommun	Webbplats	E-post	Organisationsnr
Postadress	karlstad.se	karlstadskommun@karlstad.se	212000-1850
Karlstads kommun	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
651 84 Karlstad	Kontaktcenter	054-540 00 00	405-2213
	Västra Torggatan 26	Fax	
		054-15 50 39	

Utredningen föreslår att vårdgarantin ska breddas till att omfatta fler delar för att säkerställa att det skapas nytta för en större andel patienter än vad som är fallet idag. Dels föreslås detta ske genom att vårdgarantin ska omfatta medicinska bedömningar oavsett om besväret är känt sedan innan, medicinska bedömningar inom den specialiserade vården i stället för endast besök inom den specialiserade vården och behandlingar även inom primärvården.

Karlstads kommun är positivt inställda till den föreslagna utökningen av vårdgarantins omfattning och delar de bedömningar som framförs i utredningen.

Utredningen förslår vidare att information ska lämnas till patienten avseende information med tidpunkten för vård.

Karlstads kommun anser att detta är en positiv förändring som leder till ökad delaktighet och självbestämmande för patienten i utformningen av dennes vård.

Utredningen förslår att förändring görs av tidsgränserna i vårdgarantin, att man som patient har rätt till en kontakt med en vårdgivare inom primärvården samma dag, att en medicinsk bedömning ska göras inom sju dagar inom primärvården i stället för nuvarande tre dagar samt inom 60 dagar inom den specialiserade vården i stället för nuvarande 90 dagar. En undersökning inom primärvården respektive den specialiserade vården ska enligt förslaget ges inom 60 dagar samt en behandling inom primärvården respektive den specialiserade vården inom 90 dagar från att remissen utfärdats jämfört med nuvarande lydelse, som anger 90 dagar från det att vårdgivaren har beslutat om vården.

Karlstads kommun anser att de nya tidsangivelserna är adekvata och rimliga utifrån den enskildes perspektiv och är positivt inställd till utredningens förslag.

En nära och tillgänglig vård med fokus på primärvården

Utredningen påtalar att patienten behöver ges bättre förutsättningar till att vara delaktig i sin vård för att nå målet med omställningen till en mer nära och tillgänglig primärvård. Vidare påtalar utredningen att arbetssätt för att utveckla samverkan mellan vårdnivåer behöver intensifieras och utgå från patienternas behov och vårdens kärnverksamhet. Utredningen föreslår att det införs bestämmelser i lagstiftningen som innebär krav på att patienten ska informeras om vem som är patientens fasta vårdkontakt och fasta läkarkontakt samt kontaktuppgifter till dessa. Vidare ska införas en bestämmelse om att patienten ska ges information samlat och digitalt i den mån det är relevant för patienten.

Karlstads kommun ser positivt på förslagen, som ger förutsättningar för ökad delaktighet och självbestämmande för patienten. Förslaget om fasta kontakter som tillgängliggör för patienten på ett tydligt sätt genom information och kontaktuppgifter är mycket positivt. Viktigt att lyfta fram patientens ställning och vikten av delaktighet och information. Det är också väsentligt att varje aktör tar ansvar för sina delar, att staten utövar sitt ansvar genom lagstiftning och direktiv till myndigheter och regionerna utvecklar sin verksamhet för att öka tillgänglighet till en god och jämlik vård där patienten är välinformerad.

Utredningen bedömer att regeringen bör rikta ekonomiska medel som ett stöd till det lokala omställningsarbetet i syfte att stimulera uppstart och implementering av nya konsultativa arbetssätt, exempelvis digital specialistkonsult, som stärker primärvårdens tillgänglighet och kontinuitet. Arbetet bör göras i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård och målet ska vara förändrade arbetssätt som är långsiktigt hållbara och tjänar vårdens kärnverksamhet.

Det är viktigt att kommunens hälso- och sjukvård är delaktiga i ett lokalt omställningsarbete, det som lyfts fram är att kommunen behöver avsätta resurser för uppföljning och utvärdering av lokalt utvecklingsarbete och projekt som genomförs inom ramen för omställningsarbetet. Kommunen ska vara delaktiga i hela arbetet inte bara avsätta resurser för uppföljning och utvärdering.

Utredningen betonar att lärosäten och kommuner bör öka samverkan om verksamhetsförlagd utbildning genom fler VFU-avtal för de legitimationsyrken som förekommer i kommunal hälso- och sjukvård.

Utredningens bedömning väcker frågor avseende genomförandet, dvs hur samverkan ska ske, hur ansvarsfördelningen ska se ut, om det ska finnas krav på VFU-platser i förhållande till kommunens storlek samt om man avser att göra något åt den ekonomiska compensationen.

Barn och ungas psykiska hälsa

Utredningen påtalar att efterfrågan på vård och behandling för psykisk ohälsa hos barn ökar och att det är svårt att dra slutsatser om utvecklingen över tid kopplat till vårdgarantin då det finns brister i rapporteringen som utredningen tagit del av. Utredningens bedömning är att målsättningen om en förstärkt vårdgaranti inte bör regleras i lag utan kvarstå som målsättning i enlighet med det som idag finns i överenskommelser.

Karlstads kommun anser att det i nuläget finns stora brister när det kommer till följsamhet till den överenskommelse som finns inom barn- och ungdomspsykiatrin och att barn och unga drabbas genom att de ofta får vänta mycket länge på att få stöd och hjälp för sin psykiska ohälsa. Karlstads kommun vill påtala att vikten till ökad delaktighet, tydlig

information och tidiga och skyndsamma insatser är än mer angeläget för barn i utsatta situationer och att de därmed bör omfattas av den vårdgaranti som omfattar resterande delar av hälso- och sjukvården. Den nuvarande nationella målsättningen om 30 dagar till första bedömning och ytterligare 30 dagar till fördjupad utredning är långt ifrån uppfylld i många regioner och en lagreglering skulle ge andra förutsättningar att utöva tillsyn över även denna del av hälso- och sjukvården.

Utredningen föreslår vidare att varje region bör erbjuda en gemensam väg in för barn och unga som upplever psykisk ohälsa. I "En väg in" bör primärvården och BUP ingå och gemensam triagering bör ske. Samverkan med elevhälsan bör eftersträvas.

Karlstads kommun anser dock att samverkan med elevhälsan alltid bör ske, inte bara eftersträvas.

Regionala handlingsplaner

Utredningen har haft i uppdrag att stödja regionernas arbete med regionala handlingsplaner. I tidigare delbetänkande har utredningen beskrivit det stödjande arbetet som utförts i samverkan med regionernas utsedda kontaktpersoner. Utredningen har efter delbetänkandet haft uppdraget att fortsatt stödja regionerna i deras arbete att genomföra åtgärderna i handlingsplanerna och om det finns behov föreslå andra åtgärder som bedöms nödvändiga för att förbättra tillgängligheten. Utredningen bedömer att uthållighet i arbetet med regionala handlingsplaner och en vässad uppföljning från statens sida följt av dialog är en viktig fel för att minska väntetider och köer.

Karlstads kommun delar utredningens bedömning i detta avseende och delar bedömningen att det behöver finnas en uthållighet i dessa delar för att det ska ge önskad effekt på sikt.

Per-Samuel Nisser
kommunstyrelsens ordförande

Ulrika K Jansson
kommundirektör